

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Buiucani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200
Email: jbu@justice.md; Tel.: /+373 22/ 204 904
www.instante.justice.md

Dosar nr. 1-1075/2024

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28,
Chișinău, Republica Moldova
MD-2004

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), expediază materialele cauzei penale nr. 1-1075/2024 pentru examinarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de apărătorul Gîlcă Ilie în dosarul penal cu privire la învinuirea lui Arsenidze Amiran de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 208¹ Cod Penal.

Anexă: Materialele cauzei penale nr. 1-1075/2024 pe 52 file.

**Judecător al
Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani)**

Liudmila Beșliu

Executor: Topalov Olga

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate:

Avocat Gîlca Ilie,

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun:

Inculpatul Arsenidze Amiran este învinuit de săvârșirea infracțiunii de pornografie infantilă prevăzută de art. 208¹ din Codul penal.

În cadrul ședinței preliminare, inculpatul Arsenidze Amiran și-a recunoscut integral vina în săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a înaintat cerere prin care a solicitat judecarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ din Codul de procedură penală.

Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 04 martie 2021, Arsenidze Amiran a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208¹ din Codul penal, și în conformitate cu prevederile art. 364¹ din Codul de procedură penală i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoarea pentru un termen de 1 (un) an cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu prevederile art. 90 din Codul penal, pedeapsa stabilită lui Arsenidze Amiran a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 1 (un) an, inculpatul fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără înștiințarea Biroului de probațiune în a cărui rază teritorială domiciliază. Corpurile delictive – telefonul mobil de model „Samsung Galaxy A7 (2018)” de culoare albastră, cu IMEI 1: _____ și IMEI 2: _____ fără card SD și cu cartelă SIM, încorporat în husă de culoare albastră; un bloc de sistem cu inscripția „Eterno”, de culoare neagră, cu HDD de model „Wester Digital”, cu capacitatea de 500 GB, cu S/N MDL: _____ – după intrarea în vigoare a sentinței de restituit proprietarului Arsenidze Amiran.

Arsenidze Amiran.

Soluția instanței de fond în partea ce ține de individualizarea pedepsei și soarta corpurilor delictive, a fost contestată cu apel de către procuror.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, a fost respins ca nefondat apelul procurorului și menținută sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 04 martie 2021 fără modificări.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a contestat-o cu recurs ordinar invocând aceleași argumente.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2022, a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de

36
119

circumscripție Chișinău, Sâli Radu, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021 în cauza penală privindu-l pe Arsenidze Amiran și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a subliniat că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat normele materiale în partea ce ține de individualizarea pedepsei stabilite lui Arsenidze Amiran și respingerea demersului acuzatorului privind confiscarea specială a corpurilor delictive.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2024, a fost admis recursul acuzatorului de stat, casată parțial, în partea individualizării și a corpurilor delictive, sentința Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 04 martie 2021, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La moment, cauza penală de învinuire a lui Arsenidze Amiran în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208¹ din Codul penal, se află pe rol în Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în procedura judecătorului Ion Dadu.

C. Obiectul sesizării:

Exercitarea controlului de constituționalitate asupra sintagmei „... **indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii**” din dispoziția art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122 din 14.03.2003.

Notă: Această prevedere legală a fost aplicată de către instanța de apel la emiterea deciziei din 10 aprilie 2024. Instanța de apel a preluat în totalitate indicațiile instanței de recurs menționate în decizia din 21 septembrie 2021, și a dispus casarea parțială a sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 04 martie 2021, doar în partea individualizării pedepsei și a corpurilor delictive. La fel, această prevedere legală urmează a fi aplicată și de către instanța de fond la rejudecarea cauzei.

D. Argumentarea incidenței drepturilor din Constituție:

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1. Statul Republica Moldova „[...] (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 20. Accesul liber la justiție „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 22. Neretroactivitatea legii “(1) Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26. Dreptul la apărare „(1,2) Dreptul la apărare este garantat. Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”

Articolul 114. Înfăptuirea Justiției „Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.”

Articolul 116. Statutul judecătorilor (1) „Judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii”.

Articolul 119. Folosirea căilor de atac „Împotriva hotărîrilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

Codul de procedură penală

Articolul 2. Legea procesuală penală (1-5) „Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod. Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal. Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția. Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod. În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte”.

Articolul 7. Legalitatea procesului penal (1) „Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod”.

Articolul 25. Înfăptuirea justiției-atribuție exclusivă a instanțelor judecătorești „Justiția în cauzele penale se înfăptuiește în numele legii numai de către instanțele judecătorești. ”

Articolul 26. Independența judecătorilor și supunerea lor numai legii „(1) La înfăptuirea justiției în cauzele penale, judecătorii sînt independenți și se supun numai legii.

Judecătorii judecă cauzele penale pe baza legii și în condiții care exclud orice presiune asupra lor. (2) Judecătorul judecă materialele și cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă. (3) Judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii. Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. (4) Justiția penală se desfășoară fără careva imixtiune. Judecătorul este obligat să se opună oricărei încercări de a exercita presiune asupra sa. Exercițarea de presiune asupra judecătorului la judecarea cauzelor penale cu scopul de a influența emiterea hotărârii judecătorești atrage răspundere conform legii. (5) Judecătorul de instrucție este independent în relațiile cu celelalte organe de drept și instanțe judecătorești și își exercită atribuțiile numai în temeiul legii și în cadrul acesteia.”

Articolul 27. Libera apreciere a probelor „(1) Judecătorul și persoana care efectuează urmărirea penală apreciază probele în conformitate cu propria lor convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.”

Articolul 436. Procedura de rejudecare și limitele acesteia „(1) Procedură de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. (2) Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului. (3) Cînd hotărîrea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărîrea a fost casată. (4) La rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decît numai dacă hotărîrea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blîndă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.”

Articolul 451. Procedura de rejudecare și limitele acesteia „Procedura de rejudecare și limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436, care se aplică în mod corespunzător.”

Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

Articolul 6 paragraful 1. Dreptul la un proces echitabil „Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci cînd interesele minorilor sau

protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”

Consider că norma contestată din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 din 14.03.2003, este contrară art.1, 20, 22, 23, 26, 114, 116 (1), 119 din Constituție, deoarece această normă încalcă principiul legalității procesului penal și principiul independenței judecătorilor.

E. Argumentarea încălcării prevederilor contestate din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 din 14.03.2003 (în continuare Codul de procedură penală) a drepturilor garantate de art.1 (3), 20, 22, 23, 26, 114, 116 (1), 119 din Constituție:

În primul rând, ținem să menționăm că prevederile contestate și anume art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt aplicabile în prezenta speță prin prisma prevederilor art. 451 din Codul de procedură penală, care indică în mod expres că procedura de rejudecare și limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436, care se aplică în mod corespunzător.

În al doilea rând, este de remarcat că prevederile art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală, anterior au făcut obiect al examinării la Curtea Constituțională, (decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 20g/2024 din 11 aprilie 2024 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 436 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală - rejudecarea cauzei după casarea parțială a hotărârii în recurs) însă prezenta sesizare s-a depus având la bază alte critici de neconstituționalitate care nu au fost examinate anterior de către Curtea Constituțională.

În pct. 25-26 din decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 54g/2018 din 14 mai 2018, Curtea a reținut că:

„25. Fiind anterior sesizată în vederea controlului constituționalității hotărârii menționate, Curtea a stabilit că, având în vedere faptul că domeniul în discuție se află în permanentă evoluție și vizează nu doar reglementările în materia dreptului penal, dar și cele privind ocrotirea sănătății publice, legislativul poate delega executivului competența de a reglementa, prin acte subordonate legii, lista substanțelor narcotice, psihotrope și cantitatea acestora (HCC nr. 25 din 13 octombrie 2015, §65). Prin urmare, Curtea a constatat constituționalitatea Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006.

26. Curtea observă că autorul excepției susține că prevederile contestate sunt imprevizibile, pentru că nu există o listă care ar enumera analogii substanțelor stupefiante sau psihotrope.”

Așadar, din motivarea Curții expusă în decizia de inadmisibilitate sus-menționată rezultă clar că, chiar și în situația în care unele prevederi legale au fost supuse controlului de constituționalitate având la baza anumite critici de constituționalitate, acest fapt nu constituie un impediment pentru Curtea Constituțională ca să efectueze controlul de

constituționalitate ale aceluiași prevederi legale având la bază alte critici de constituționalitate care nu au fost examinate și apreciate anterior.

Prin prezenta sesizare, vom aduce critici prevederilor art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală, prin prisma faptului că prevederile contestate **încalcă principiul independenței judecătorului contrar art.1 (3), 20, 22 23, 26, 114, 116 (1), 119 din Constituție.**

În susținerea poziției formulate, vom face referire la prevederile pct.98-114 din Hotărârea Curții Constituționale din 22 iulie 2016 (*sesizarea nr. 37g/2016*) care sunt foarte relevante, unde Curtea a reținut:

„98. Dispozițiile art. 116 alin. (1) din Constituție instituie **principiul independenței judecătorilor, fără de care este imposibilă o activitate autentică de înfăptuire a justiției.** Realizarea principiului independenței judecătorului, pus la baza autonomiei autorității judecătorești, se asigură inclusiv prin procedura de înfăptuire a justiției.

99. Curtea reiterează că independența judecătorului este un element esențial al statutului juridic și condiția principală a autonomiei autorității judecătorești. Corelația dintre principiul independenței justiției și principiul independenței judecătorului determină, de fapt, caracterul echitabil și democratic al exercitării justiției într-un stat de drept.

100. Curtea menționează că judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită pentru a soluționa cauzele în mod imparțial, potrivit convingerilor lor și propriului mod de interpretare a faptelor, precum și în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

101. Normele constituționale privind statutul judecătorului sunt bazate pe exigențele și principiile actelor internaționale, care consfințesc statutul și drepturile magistraților, garanțiile independenței acestora, pornind de la rolul justiției în apărarea statului de drept.

102. Potrivit Recomandării CM/Rec (2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele-membre cu privire la judecători: independență, eficiență și responsabilități, „**scopul independenței justiției**, astfel cum este prevăzut în articolul 6 al Convenției, este de a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil, având la bază doar aplicarea dreptului și fără nici o influență nepotrivită”. „Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor” (pct. 3 și pct. 5 din Recomandare). Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.

103. Independența judiciară înseamnă nu numai independența puterii judecătorești în ansamblul său față de celelalte puteri ale statului, dar privește și aspectul „intern”. Fiecare judecător, indiferent care este poziția sa în sistem, exercită aceeași autoritate de judecată. Prin urmare, în soluționarea unei cauze, acesta trebuie să fie independent și față de ceilalți judecători, și față de președintele instanței sau față de celelalte instanțe (cum sunt, de pildă, instanțele de apel sau celelalte instanțe superioare).

104. **Independența judecătorului constituie un factor determinant în realizarea accesului liber la justiție - drept fundamental, garantat de articolul 20 din Constituție.**

105. În Hotărârea nr.2 din 9 februarie 2016, Curtea a menționat că:

„97. Independența judecătorilor este unul dintre principiile fundamentale de organizare și realizare a justiției. În aplicarea legii, independența judecătorilor exclude noțiunea de ierarhie, subordonare. Având rolul de a soluționa litigiile în mod obiectiv, conform legii, și fiind o putere prin ei înșiși, judecătorii nu pot primi ordine, instrucțiuni sau sugestii de nici un fel cu privire la activitatea lor judiciară, nici din interiorul, nici din afara sistemului judiciar. Principiile internaționale statuează în mod explicit că judecătorii trebuie să ia decizii în deplină libertate și să acționeze fără restricție și fără a fi obiectul unor influențe, incitări, presiuni, amenințări sau intervenții nelegale, directe sau indirecte, indiferent din partea cărei persoane vin și sub ce motiv. Judecătorul, în calitate de deținător al autorității judecătorești, trebuie să-și poată exercita funcția sa în deplină independență în raport cu toate constrângerile/forțele de natură socială, economică și politică și chiar în raport cu alți judecători și în raport cu administrația judecătorească.

98. [...] judecătorii trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor. **Independența judecătorului implică cerința soluționării litigiilor fără nici o ingerință, inclusiv din partea instanței ierarhic superioare.**”

106. Din enunțurile expuse supra rezultă cu certitudine că esența independenței judecătorului rezidă în autonomia acestuia la adoptarea deciziilor judecătorești.

107. Curtea menționează că, potrivit articolului 114 din Constituție, „justiția se desfășurează în numele legii”. Prin urmare, **judecătorii se supun numai legii**. Acest principiu îi protejează pe judecători în primul rând de influențe externe nepotrivite. În același timp, principiul este aplicabil și în interiorul puterii judecătorești. Organizarea ierarhică a justiției, în sensul unei subordonări a judecătorilor față de președinții de instanțe sau față de instanțele superioare în procesul de soluționare a cauzelor, ar fi o încălcare evidentă a acestui principiu.

108. Ideea fundamentală este aceea că judecătorul, în exercitarea atribuțiilor sale, nu este angajatul nimănui; acesta este deținătorul unei funcții de stat. El este astfel în slujba legii și este răspunzător numai în fața acesteia. Este axiomatic faptul că în soluționarea unei cauze un judecător nu acționează la ordinele sau instrucțiunile nici unui terț din interiorul sau din exteriorul sistemului judiciar.

109. Aceasta nu exclude obligația unui judecător de la o jurisdicție de grad inferior de a respecta o hotărâre anterioară a unei instanțe de grad superior în ceea ce privește interpretarea legii incidente în cauza ulterioară (precedentul judiciar).

110. Curtea subliniază că hotărârile judecătorilor urmează a fi întemeiate în baza prevederilor legale. Or, articolul 1 din Legea privind statutul judecătorului stabilește că judecătorul este unicul purtător al puterii judecătorești, investit constituțional cu atribuții de desfășurare a justiției, **pe care le exercită în baza legii**, iar organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

111. Într-un sistem care are la bază independența judiciară, instanțele superioare asigură coerența jurisprudenței pe întreg teritoriul țării prin hotărârile pronunțate de acestea în cauze individuale. Instanțele inferioare, fără a fi ținute în mod formal să respecte

precedentele judiciare în țările cu sistem de drept continental, spre deosebire de situația din țările cu sistem common-law, tind să se conformeze la principiile enunțate în cuprinsul deciziilor instanțelor superioare pentru a evita ca hotărârile lor să fie anulate în căile de atac. Mai mult, norme procedurale speciale pot asigura coerența dintre diferite nivele ale sistemului de instanțe.

112. Dimpotrivă, un sistem în care Curții Supreme de Justiție îi este acordată posibilitatea de a adresa instanțelor de rang inferior „recomandări/explicații” în probleme de aplicare a legislației nu este de natură să favorizeze apariția unei puteri judecătorești cu adevărat independente. Mai mult, aceasta implică riscul ca judecătorii să se comporte ca funcționarii publici, care primesc ordine de la superiorii lor. Adoptarea de către instanța supremă sau alte instanțe superioare a unor ghiduri de practică obligatorii pentru jurisdicțiile inferioare, situație întâlnită în câteva țări post-sovietice, ridică probleme în această privință.

113. Astfel, asemenea „recomandări/explicații” în mod individual nu pot sta la baza unei hotărâri judecătorești, care urmează a fi întemeiată exclusiv pe prevederile legale. Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor.

114. De asemenea, **o hotărâre judecătorească nu poate fi casată doar din considerentul că aceasta este contrară practicii stabilite de Curtea Supremă de Justiție.** În acest sens, Curtea Europeană, în jurisprudența sa, a statuat că nu există un drept la o jurisprudență constantă, astfel încât schimbarea jurisprudenței impusă de o abordare dinamică și progresivă este admisibilă și nu încalcă principiul securității juridice (*Unedic c. Franței, 2008, § 74; Legrand c. Franței, 2011*), dacă sunt întrunite două condiții: noua abordare să fie consecventă la nivelul acelei jurisdicții și instanța care a decis schimbarea interpretării să motiveze detaliat considerentele pentru care a decis astfel (*Atanasovski c. Macedoniei, 2010, § 38*).”

Apărarea consideră că, prin prisma instituirii obligativității indicațiilor date de către instanța de recurs pentru instanța de rejudecare, este încălcat principiul independenței judecătorilor.

În acest mod judecătorilor le este îngădită libertatea de gândire pentru a soluționa cauzele în mod imparțial, potrivit convingerilor lor și propriului mod de interpretare a faptelor, precum și în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Prevederile contestate încalcă principiul independenței judecătorului deoarece prin instituirea obligativității indicațiilor instanței de recurs pentru instanța de rejudecare, are loc o ingerință din partea instanței ierarhic superioare în activitatea instanței de rejudecare, fiind prejudiciată autonomia instanței de rejudecare la adoptarea hotărârii sale.

În aceeași ordine de idei, menționăm că independența judecătorului constituie un factor determinant în realizarea accesului liber la justiție - drept fundamental, garantat de articolul 20 din Constituție.

Așadar, încălcarea principiului independenței judecătorului, aduce atingere și dreptului constituțional de acces liber la justiție, garantat de articolul 20 din Constituție.

F. Declarația și semnătura:

Subsemnatul, avocatul Gîlca Ilie, care sunt autorul acestei excepții de neconstituționalitate, declar pe propria onoare, că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Avocat

GÎLCA Ilie

Încheiere

23 mai 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău sediul Buiucani

În componența:

Președintelui ședinței, judecătorul Liudmila Beșliu
grefierului Olga Topalov;

cu participarea: procurorului în Procuratura mun. Chișinău (oficiu reprezentare a învinuirii în instanța de judecată), Tomița Dumitru, a apărătorului care acționează în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime a inculpatului Arsenidze Amiran, avocatul Gîlca Ilie, precum și a inculpatului Arsenidze Amiran;

Examinând în ședință publică cererea apărătorului Gîlca Ilie, care acționează în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale inculpatului Arsenidze Amiran, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate sintagmei „... *indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii*” din dispoziția art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală, în cauza penală de învinuire a lui Arsenidze Amiran – în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208¹ din Codul penal–

constată:

În procedura Judecătorul Beșliu Ludmila se află spre examinare cauza penală cu nr. 1-1075/2024 de învinuire a cet. Arsenidze Amiran – în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208¹ din Codul penal.

Astfel, avocatul Gîlca Ilie, care acționează în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale inculpatului Arsenidze Amiran, în ședința de judecată a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

În motivarea cererii apărătorul a indicat că, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 martie 2021, Arsenidze Amiran a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208¹ din Codul penal, și în conformitate cu prevederile art. 3641 din Codul de procedură penală i- a fost stabilită pedeapsa cu închisoarea pentru un termen de 1 (un) an cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu prevederile art. 90 din Codul penal, pedeapsa stabilită lui Arsenidze Amiran a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 1 (un) an, inculpatul fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără înștiințarea Biroului de probațiune în a cărui rază teritorială domiciliază. Corpurile delictive - telefonul mobil de model „Samsung Galaxy A7 (2018)” de culoare albastră, cu IMEI 1: _____ și IMEI 2: _____, fără cârd SD și cu cartelă SIM, încorporat în husă de culoare albastră; un bloc de sistem cu inscripția „Eterno”, de culoare neagră, cu HDD de model „Wester Digital”, cu capacitatea de 500 GB, cu S/N MDL: _____ - după intrarea în vigoare a sentinței de restituit proprietarului Arsenidze Amiran.

Soluția instanței de fond în partea ce ține de individualizarea pedepsei și soarta corpurilor delictive, a fost contestată cu apel de către procuror.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, a fost respins ca nefondat apelul procurorului și menținută sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 martie 2021 fără modificări.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a contestat-o cu recurs ordinar invocând aceleași argumente.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2022, a fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021 în cauza penală privindu-l pe Arsenidze Amiran și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a subliniat că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat normele materiale în partea ce ține de individualizarea pedepsei stabilite lui Arsenidze Amiran și respingerea demersului acuzatorului privind confiscarea specială a corpurilor delictive.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2024, a fost admis recursul acuzatorului de stat, casată parțial, în partea individualizării și a corpurilor delictive, sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 martie 2021, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art.7 alin. (3-32) CPP, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.

Astfel, prin prezenta solicit sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității sintagmei: „... *indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii*” din dispoziția art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122 din 14.03.2003.. prin prisma corespunderii cu ait.1 (3), 20, 22 23, 26, 114, 116 (1), 119 din Constituție, prevederi care direct sunt incidente raportului juridic ce se examinează de către instanța de judecată.

SA

Prevederile contestate și anume art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt aplicabile în prezenta speță prin prisma prevederilor art. 451 din Codul de procedură penală, care indică în mod expres că procedura de rejudecare și limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436, care se aplică în mod corespunzător.

A mai adăugat autorul cererii că, prevederile art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală anterior au făcut obiect al examinării la Curtea Constituțională, (decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 20g/2024 din 11 aprilie 2024 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 436 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală - rejudecarea cauzei după casarea parțială a hotărârii în recurs) însă prezenta Sesizare s-a depus având la bază alte critici de neconstituționalitate care nu au fost examinate anterior de către Curtea Constituțională.

Prin prezenta sesizare, aducem critici prevederilor art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală, prin prisma faptului că prevederile contestate încalcă principiul independenței judecătorului contrar art.1(3), 20, 22 23, 26, 114, 116 (1), 119 din Constituție, din care considerente toate criteriile de admisibilitate sunt întrunite, iar eventuala respingere a prezentei cereri va fi un abuz fără precedent din partea instanței de judecată.

Astfel solicită apărătorul, de a sesiza Curtea Constituțională pentru verificarea constituționalității sintagmei „ ... indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii” din dispoziția art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122 din 14.03.2003.

Apărătorul Gîlca Ilie, în ședința de judecată, a cerut admiterea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Inculpatul a reținut poziția apărătorului său.

Procurorul Dumitru Tomiță în ședința de judecată, a menționat că, cererea respectivă urmează a fi admisă or, nu poate fi altă soluție.

Audiind participanții la proces, studiind cererea înaintată în raport cu materialele dosarului, normele procesuale penale ale căror control constituțional se solicită, instanța de judecată consideră că cererea avocatului întrunește condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, astfel, se va admite ridicarea excepției de neconstituționalitate, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 7 alin. (3) Cod procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat următoarele: “Judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți

10
sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că acesta invocă neconstituționalitatea sintagmei „... *indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii*” din dispoziția art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016, instanța menționează că normele vizate de către apărătorul inculpatului constituie obiect al controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

De asemenea, instanța remarcă că ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către partea în proces – apărătorul Gîlcă Ilie, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că judecătorul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, instanța va admite sesizarea apărătorului inculpatului, va dispune suspendarea procesului cu ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „... *indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii*” din dispoziția art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală.

În conformitate cu art.art.342 Cod procedură penală, Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, instanța de judecată,-

d i s p u n e:

Se admite cererea apărătorului Gîlca Ilie privind sesizarea Curții Constituționale referitor la verificarea constituționalității sintagmei „... *indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii*” din dispoziția art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității sintagmei „... *indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii*” din dispoziția art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Se suspendă procesul judiciar privind examinarea cauzei penale de învinuire a lui Arsenidze Amiran – în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208¹ din Codul penal.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea apărătorului Gîlca Ilie, copia rechizitoriului, copia deciziei Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție, precum și copia procesului-verbal al ședinței de judecată.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Liudmila Beșliu